

COMPASSIÓ CONTRA JUSTÍCIA?: REFLEXIONS PER A UN TEMPS DE CRISI

III Jornades IMF-CSIC
Ciències humanes i reptes socials

14 i 15 de maig de 2015

Milions de persones es troben en situació d'extrema precarietat tant al nostre país com a gran part del sud d'Europa. Atur i pobresa —fins i tot entre assalariats—, empitjorament de les condicions de treball, nens amb una alimentació deficient; tot això agreujat per un substancial deteriorament dels sistemes de salut i de protecció social. Alguns dels que es creien drets socials fermament consolidats s'estan revocant per la via dels fets. El que no semblava possible, o es considerava característic del que s'ha anomenant “Tercer Món”, ha arribat de ple a societats que es creien protegides.

En aquest context, de caiguda de l'Estat del Benestar i de les velles certeses, cal reflexionar sobre la compassió entesa com la capacitat —individual i col·lectiva— de posar-se a la pell dels altres (*empatia*) i com moure's pel seu sofriment (*simpatia*). I no tant des d'un punt de vista genèric i passiu sinó, sobretot, pel seu efecte dinamitzador de tot un conjunt de pràctiques, polítiques i tècniques de resposta humanitària davant de la crisi.

La Institució Milà i Fontanals del Consell Superior d'Investigacions Científiques (IMF-CSIC), en col·laboració amb la Residència d'Investigadors CSIC-Generalitat de Catalunya, s'ofereix, des de la seva especificitat com a centre de recerca en Humanitats del CSIC a Catalunya, com a fòrum de reflexió i debat sobre un tema de plena actualitat en unes Jornades que volen aportar una visió multidisciplinària i crítica d'aquesta palpitant qüestió passada i present. Amb aquest propòsit, es comptarà amb la participació tant d'experts en la matèria com d'agents implicats en l'acció humanitària a peu de carrer, que abordaran la qüestió des d'una triple vessant: els discursos de la compassió, l'economia moral i política de les seves pràctiques, i les seves tecnologies.

PROGRAMA

Dijous 14 de maig

Conceptes, discursos i objectes de la compassió

Moderador: JUAN GIBAJA (IMF-CSIC)

- 9.15-9.30 *Benvinguda i presentació*
- 9.30-10.00 OLIVER HOCHADEL (IMF-CSIC) ♦ **Com la compassió ens va fer humans: la nova història de l'origen de la humanitat**
- 10.00-10.30 JON ARRIZABALAGA (IMF-CSIC) ♦ **Compassio: de les obres de misericòrdia a l'acció humanitària**
- 10.30-11.00 *Cafè*
- 11.00-11.30 ÁLVARO GIRÓN (IMF-CSIC) ♦ **Una ètica alternativa de la compassió: la moral anarquista de Piotr Kropotkin**
- 11.30-12.00 JOAN-CARLES MÈLICH (Universitat Autònoma de Barcelona) ♦ **D'una filosofia de la finitud a una ètica de la compassió**
- 12.00-13.00 *Debat*
- 13.00-15.30 *Descans*

Economia moral i política de les pràctiques compassives

Moderador: JOSEP MARTÍ (IMF-CSIC)

- 15.30-16.00 JOAN BENACH (GREDS-Universitat Pompeu Fabra)
♦ **Desigualtats de salut i mercantilització de la sanitat: dret, caritat o negoci?**
- 16.00-16.30 YOLANDA AIXELÀ (IMF-CSIC) ♦ **La compassió com a coartada colonial: l'alteritat en les pràctiques i discursos espanyols a la Guinea Equatorial i el Marroc**
- 16.30-17.00 DAVID LLISTAR (Observatori del Deute en la Globalització, Barcelona) ♦ **Anticooperació: justícia en lloc de compassió**
- 17.00-17.30 *Cafè*

Música que mou a la compassió*

Moderadora: MARÍA GEMBERO (IMF-CSIC)

- 17.30-18.00 TODD BORGERDING (Colby College, Maine, EEUU)
♦ **Música i emoció en la predicació espanyola, ca. 1600**
- 18.00-19.00 LUIS ANTONIO GONZÁLEZ MARÍN (IMF-CSIC),
TESS KNIGHTON (ICREA/IMF-CSIC) y ASCENSIÓN
MAZUELA (IMF-CSIC) ♦ **L'impacte emocional de la música a l'època de la Contrareforma**

* *Conferència amb música*

Divendres 15 de maig

Tecnologies de la compassió

Moderador: PERE VERDÉS (IMF-CSIC)

- 9.30-10.00 MONTSERRAT CABRÉ (Universidad de Cantabria) ♦ **La compassió i la medicina medieval: una mirada des de la historiografia de les dones**
- 10.00-10.30 MONTSERRAT CARBONELL (Universitat de Barcelona) ♦ **De la compassió als drets socials: una perspectiva des de la història de les dones**
- 10.30-11.00 *Cafè*
- 11.00-11.30 JOSEP BARCELÓ (Universitat Rovira i Virgili) ♦ **Poder urbà i protecció social: l'hospital com a escenari privilegiat per reconstruir l'economia política de la compassió**
- 11.30-12.00 ROSA BALLESTER (Universidad Miguel Hernández) ♦ **La compassió com a principi rector d'activitats sanitàries i socials a l'Espanya del segle XX: els nens amb discapacitats físiques**
- 12.00-13.00 *Debat*
- 13.00-16.00 *Descans*

Taula Rodona

Moderador: JAUME JANÉ (FATEC)

- 16.00-17.00 PEPA PICAS (Fundació Lluís Artigues)
IOLANDA FRESNILLO (Raval Cultural)
JAMILA EL MZOURI (Fundació Ibn Batuta)
M. JOSEP PUJOL (Fundació Icària)
- 17.00-17.20 *Cafè*
- 17.20-18.00 *Discussió general i oberta*